

USAID | **BULGARIA**
FROM THE AMERICAN PEOPLE

БЪЛГАРСКИ АДВОКАТИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

*София 1000, ул. "Гурко" 49, вх.А, ет.4 ♦ тел./факс. 02/986 66 23; 02/ 980 39 67
e-mail: hrlawyer@blhr.org ♦ web site: www.blhr.org*

ДО Г-Н ГЕОРГИ ПИРИНСКИ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От Експертна работна група на Фондация "БЪЛГАРСКИ АДВОКАТИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА" по проект "Мониторинг и сравнително – правен анализ на частното съдебно изпълнение", осъществяван с финансовата подкрепа на USAid и подкрепен от Камарата на частните съдебни изпълнители

Уважаеми господин Пирински,

Като Ви уведомяваме за посочения проект, бихме искали да подчертаем, че една от задачите му бе да анализира дейността на започналото да функционира неотдавна частно съдебно изпълнение (ЧСИ) в България. При анализите бе констатирано, че част от пречките, които ЧСИ среща в работата си, са норми от действащия ГПК. Във връзка с протичащото гласуване на второ четене на нов Гражданско-процесуален кодекс бихме желали да представим на Вашето внимание предложение за съобразяване на новия ГПК с тези констатации.

Констатираните проблемни текстове са в няколко насоки.

I. Разпоредбите, регламентиращи обезпечителното производство.

1. Част четвърта, глава тридесет и трета и тридесет и четвърта от ГПК. Чл. 316 от ГПК предвижда, че обезпечението се извършва включително и чрез спиране на изпълнението. Не са посочени хипотезите, в които това става. По принцип буди недоумение защо, особено ако изпълнителното основание е съдебно, следва да се спира изпълнението. Това би следвало да се допуска в редки, изключителни и конкретно посочени случаи. Чрез тази обща клауза се дава широка възможност за злоупотреба с процесуални права, което на практика се и прави и често бива толерирано от съдилищата.

USAID | **BULGARIA**
FROM THE AMERICAN PEOPLE

БЪЛГАРСКИ АДВОКАТИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

*София 1000, ул. "Гурко" 49, вх.А, ет.4 ♦ тел./факс. 02/986 66 23; 02/ 980 39 67
e-mail: hrlawyer@blhr.org ♦ web site: www.blhr.org*

В новия ГПК този текст би следвало да има нов вид, като се предвиди спирането на изпълнението да става след внасяне на предварителна гаранция в размер на дълга от длъжника, който иска спирането.

2. На следващо място при обезпечаването е предвидена изборна подсъдност (чл. 309 от ГПК), като то може да се иска и по местожителство на ищеца. По този начин при изпълнение, образувано и започнало в определен район, може да се иска обезпечение от съвсем друг, произволен съд, като по този начин се блокира изпълнението. С това право също практически се злоупотребява.

На практика чрез завеждане на един симулативен процес в един "удобен" за длъжника съдебен район се налагат обезпечения без или със символични гаранции и с големи срокове за предявяване на исковете. С поредица от такива процеси се стига до блокиране на изпълнението. Същото може да направи и трето лице - недлъжник, на което длъжникът е цедирал вземането си именно поради споменатото наличие на "удобен" съдебен район.

В практиката се стига до случаи, когато, при наличие на съдебно решение и издаден въз основа на него изпълнителен лист за предаване владението на недвижим имот, длъжникът лично или чрез прехвърляне на права завежда поредица от симулативни процеси в различни съдебни райони, по които спирането на изпълнението се постановява като предварително обезпечение. Това става независимо от обстоятелството, че местната подсъдност в случая е по местонахождение на имота или по местоживееене на вискателя. Съответният съд издава обезпечение, а след завеждане на делото същото след възражение се прехвърля в компетентния съд, но вече с наложено обезпечение от другия съд.

Следва законодателно да се премахне възможността длъжникът да избира съда по обезпечаване.

Промяна в тази насока би генерирала и антикорупционен потенциал.

II. Разпоредбите, уреждащи обжалването на действията на съдебния изпълнител.

В глава Тридесет и шеста, раздел I, се регламентират възможностите за

БЪЛГАРСКИ АДВОКАТИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

*София 1000, ул. "Гурко" 49, вх.А, ет.4 ♦ тел./факс. 02/986 66 23; 02/ 980 39 67
e-mail: hrlawyer@blhr.org ♦ web site: www.blhr.org*

обжалване на действията на съдебния изпълнител. Предвидена е възможност за неограничено обжалване както от страните, така и от трети лица. Жалбите се разглеждат от компетентния окръжен съд, който може да спре изпълнението. Тази неограничена възможност за обжалване на практика често води до блокиране на изпълнителното производство чрез обжалване от страна на длъжника на всички възможни действия на съдебния изпълнител, като съдът обикновено спира изпълнението.

Следва да се предвиди изчерпателно кои действия на съдебния изпълнител могат да се обжалват. Възможно решение също е длъжникът по изпълнението да внася гаранция при обжалване. По този начин ще се гарантира вземането на кредитора, а от друга страна ще се демонстрира сериозността на обжалването и ще се ограничи възможността за злоупотреба с процесуални права.

III. Разпоредбите, свързани с привилегированото положение на държавата като вискател.

Съгласно чл. 353 от ГПК, държавата се счита винаги за присъединен вискател за дължимите ѝ от длъжника данъци и други вземания, като съдебният изпълнител е длъжен да изпраща съобщение за всяко започнато изпълнение или разпределение на събрани суми. От една страна очевидно държавата се поставя в привилегировано положение спрямо гражданите, като кредиторът-вискател по делото очевидно е в неравноправно положение. Същият е положил необходимите усилия. Заплатил е на държавата такса за съдебен процес. Положил е необходимите грижи да установи имуществото на длъжника. Започнал е съдебно изпълнение. Независимо от средствата и усилията, които е положил, кредиторът може да не получи нищо от дължимото, независимо, че длъжникът има имущество, върху което може да се насочи изпълнението. Това е така, защото държавата е привилегирована. Не е ясно доколко е оправдано съществуването на Агенцията за държавни вземания и каква е нейната роля в такива случаи. На практика същата чрез бездействие ще осигурява и отчита постъпления, всъщност събирани от друг - от ЧСИ. От друга страна не е ясно защо в привилегировано положение са поставени не само данъчните задължения, но и всички вземания на държавата. Същата освен в публични правоотношения, влиза и в частни правоотношения с лица и граждани, сключва договори като равноправен стопански субект. Ако за данъчните задължения може да се намери известна правна логика да са привилегировани, то това е напълно неоправдано за непублични вземания на държавата.

USAID | **BULGARIA**
FROM THE AMERICAN PEOPLE

БЪЛГАРСКИ АДВОКАТИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

*София 1000, ул. "Гурко" 49, вх.А, ет.4 ♦ тел./факс. 02/986 66 23; 02/ 980 39 67
e-mail: hrlawyer@blhr.org ♦ web site: www.blhr.org*

Разпоредба със съдържание, идентично с това на чл. 353 от действащия ГПК, следва да отпадне в новия процесуален закон.

IV. Правилото на чл. 399 от ГПК (събиране на вземания от държавни учреждения и общини, както и лечебни заведения, субсидирани от републиканския и/или общинските бюджети).

Твърде дискуссионният текст на 399 от ГПК гласи, че срещу държавните и общинските структури не се образуват изпълнителни дела. Изпълнителните листове се изпращат на финансовия отдел на съответния орган, който по една изключително тромава процедура изплаща присъдените суми, което може да отнеме години. Също така, при отказ за изплащане или частично изплащане, вискателят няма средство за защита, тъй като съдебният изпълнител не разполага с правомощия, а съдът вече се е произнесъл. Горната разпоредба въвежда специален ред за изпълнение срещу държавни учреждения. Този ред по никакъв начин не гарантира вземанията на евентуалните кредитори-вискатели.

Текстът следва да отпадне, като се предвиди възможност частният съдебен изпълнител да може да изпълнява и срещу такива учреждения.

Работна група :

адвокат Георгица Петкова

адвокат Динко Кънчев

адвокат Илия Павлов

адвокат Николай Руневски

адвокат София Разбойникова

С почит:

28.06.2007 г.

гр. София

(адвокат Николай Руневски – координатор на проекта)

USAID | **BULGARIA**
FROM THE AMERICAN PEOPLE

БЪЛГАРСКИ АДВОКАТИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

*София 1000, ул. "Гурко" 49, вх.А, ет.4 ♦ тел./факс. 02/986 66 23; 02/ 980 39 67
e-mail: hrlawyer@blhr.org ♦ web site: www.blhr.org*
